

Igitabo cya Daniyeli – Nimeru Ijana na Cumi na Gatano

Guhishurirwa Ibiranga Ubuhanzu by'Urungano rwa Nyuma

Jeff Pippenger

2024-03-04

Mu gisekuru cya nyuma cy'abantu bari gucikanwaho, hagaragazwa ibimenyetso bimwe by'ubuhanzu bibaranga. Ni cyo gihe baba ari urubyaro rw'inzoka z'ubumara, kuko bihimbiye imico ya Satani. Ni igisekuru cy'abasambanyi, kuko bagiranye imibanire itezwa no kutegurirwa Imana n'abanzi bayo. Bageze ahantu babona ariko ntibasobanukirwe, bumva ariko ntibamenye, kuko batihanye ngo bahinduke, ibyo bikaba bigaragazwa nk'imitima yabo yabyibushye. Mose ni we wabanje kuvuga kuri icyo mimerere nyir'izina.

Maze Mose ahamagara Abisirayeli bese, arababwira ati: Mwiboneye n'amaso yanyu ibyo Uwituka yakoreye imbere yanyu byose mu gihugu cya Egiputa kuri Farawo, no ku bagaragu bese, no ku gihugu cye cyose; ari byo bigeragezo bikomeye amaso yawe yabonye, n'ibimenyetso, n'ibitangaza bikomeye. Nyamara kugeza uyu muni Uwituka ntarabaha umutima wo gusobanukirwa, n'amaso yo kureba, n'amatwi yo kumva. Gutegeka kwa Kabiri 29:2-4.

Mu kuvugwa kwa mbere kw'icyo kintu cya Lawodikiya cyo kubona no kumva, icyo ubwoko bw'Imana budashobora kubona ni ibimenyetso n'ibitangaza by'amateka y'ishingiro ryabwo. Yeremiya agaragaza icyo kintu nk'umwihariko w'"abageni b'abapfu," mu minsi y'imperuka, kandi nk'ishusho y'uko abo bageni b'abapfu banze kwemera ubutumwa bw'abamarayika batatu, butangirana n'itangazo ry'umumarayika wa mbere ribahamagarira gutinya Imana Umuremyi. Kubera uko kwigomeka, ntibahabwa imvura y'itumba.

Tangaza ibi mu nzu ya Yakobo, kandi ubimenyeshe i Buyuda, uvuga uti: Nimwumve ibi none, yemwe bantu b'abapfapfa kandi badafite ubwenge; mufite amaso, ariko ntimubona; mufite amatwi, ariko ntimwumva. "Ntimuntinya se?" ni ko Uwituka avuga; "ntimuzanyeganyezwa imbere yanjye, jye washyizeho umusenyi ngo ube imbibi z'inyanja, mbihamishije iteka ry'iteka ryose ku buryo idashobora kuwurenga? Kandi nubwo imiraba yayo yihindagura, ntiyabasha kunesha; nubwo ihinda urusaku, ntishobora kuwurenga." Ariko ubu bwoko bufite umutima wigometse kandi urigomeka; barigometse, baragenda. Kandi ntibavugaga mu mitima yabo bati: "Nidutinyuke twubahe Uwituka Imana yacu, itanga imvura, iy'umuhindo n'iy'urugaryi, mu gihe cyayo; ikatubikira ibyumweru byagenwe byo gusarura." Ibicumuro byanyu ni byo byimije ibyo bintu, kandi ibyaha byanyu ni byo byabimye ibyiza. Yeremiya 5:20-25.

Ezekiyeli agaragaza ko abagaragaza imimerere ishushanywa no kubona ariko ntibasobanukirwe ari inzu y'ubugome. Ni inzu y'ubugome itazareba amateka y'imfatiro zayo, ni abageni b'abapfu, batihanye kuko banga ubutumwa bw'umumarayika wa mbere, ari byo kubwanga bwose, kuko

niba mutemera ubutumwa bw'umumarayika wa mbere, ntimushobora kwemera ubwa kabiri cyangwa ubwa gatatu. Muri iyi mimerere, imvura y'itumba y'imperuka ikumirwa kuri abo bageni mu gihe cy'imvura y'itumba y'imperuka. Yesu amaze kuvuga kuri uwo mwimerere mu nkuru Ye, yakomeje atanga umugani w'umubibyi.

Ariko hahirwa amaso yanyu, kuko areba; n'amatwi yanyu, kuko yumva. Kuko ni ukuri ndababwira yuko abahanuzi benshi n'abakirantsi bifuje kubona ibyo mwebwe mubona, ntibabibona; no kumva ibyo mwebwe mwumva, ntibabyumva. Nuko nimwumve umugani w'umubibyi. Iyo umuntu wese yumvise ijambo ry'ubwami ariko ntaryumve, haza wa mubi akanyagura ibyabibwe mu mutima we. Uwo ni we wabibwe ku nzira. Kandi uwabibwe ahantu h'amabuye ni wa wundi wumva ijambo, akaryakiranya umunezero ako kanya; nyamara nta mizi aba afite muri we, ahubwo amara igihe gito; kuko iyo amakuba cyangwa irengero bimuzanyweho n'ijambo, ahita agwa. Kandi uwabibwe mu mahwa ni wa wundi wumva ijambo; ariko amaganya y'iyi si n'uburyarya bw'ubutunzi bigahotora ijambo, na we akabura imbuto. Ariko uwabibwe mu butaka bwiza ni wa wundi wumva ijambo akarimenya; kandi akera imbuto, akazizana, umwe ijana, undi mirongo itandatu, undi mirongo itatu. Yongera kubabwira undi mugani, ati: Ubwami bwo mu ijuru bugereranywa n'umuntu wabibye imbuto nziza mu murima we; ariko abantu basinziriye, umwanzi we araza abiba urukungu mu ngano, arigendera. Ariko ubwatsi bumaze kumera no kwera imbuto, urukungu na rwo ruracyigaragaza. Nuko abagaragu ba nyir'urugo baraza baramubaza bati: Databuja, mbese ntiwabibye imbuto nziza mu murima wawe? None se urukungu rwaturutse he? Arabasubiza ati: Ni umwanzi wabikoze. Abagaragu baramubaza bati: Mbese urashaka ko tugenda tukarurandura? Arababwira ati: Oya; kugira ngo mutarandurana n'ingano igihe murandura urukungu. Byombi nimubireke bikurane kugeza igihe cyo gusarura; kandi mu gihe cyo gusarura nzabwira abasaruzi nti: Mubanze mukoranye urukungu, muruhambire mu miganda kugira ngo rutwikirwe; ariko ingano muziteranyirize mu kigeza cyanjye. Matayo 13:16–30.

Abapfapfa ni bo rubibi, kandi abanyabwenge ni bo ngano. Mu mugani w'abakobwa cumi, kugira amavuta ni byo bigaragaza itandukaniro riri hagati y'ayo matsinda yombi; naho ku byerekeye ingano n'urubibi, bishingiye ku kumenya niba imbuto, ari yo jambo, yumviswe. Kuvugwa kwa mbere n'Um Mose kw'itsinda ritazabona bityo rikamenya, gushyira ubutumwa bugomba kumenywa ku bimenyetso n'ibitangaza by'amateka y'ishingiro. Uko guhanura kwa nyuma kwa Ellen White ku bice bigize ubuhumyi bw'inzu yigometse kugaragaza ko amaso yahiriwe no kubona icyo abagabo b'abakirantsi bose bifuzaga kubona ari amateka y'umutwe w'Abamilerite.

“Ubutumwa bwose bwatanzwe kuva mu 1840–1844 bugomba kongera gutangazwa n'imbaraga ubu, kuko hari abantu benshi bayobye. Ubutumwa bugomba kugera ku matorero yose.

“Kristo yaravuze ati: ‘Hahirwa amaso yanyu, kuko abona; n'amatwi yanyu, kuko yumva. Kuko ni ukuri ndababwira yuko abahanuzi benshi n'abakirantsi bifuje kubona ibyo mwebwe mubona, ariko ntibabibona; no kumva ibyo mwebwe mwumva, ariko ntibabyumva’ [Matayo 13:16, 17]. Hahirwa amaso yabonye ibintu byabonetse mu 1843 no mu 1844.” Manuscript Releases, volume 21, 436, 437.

Yesu ahora yerekana iherezo ahereye ku ntangiriro, kandi aho bwa mbere havugwa abafite amaso nyamara ntibabone cyangwa ngo basobanukirwe, n'aho bwa nyuma havugwa herekana ko amateka shingiro y'inzu yigometse ari cyo kitabonwa, bityo kigatereranwa, kandi bityo kikabuza abapfu kumenya imvura y'itumba ya nyuma. Amateka yo mu 1840–1844 yagereranyijwe no gukizwa kwa Isirayeli ya kera ikavanwa mu bubata bw'Abanyegiputa. Kunanirwa kwa Isirayeli ya kera gutsinda igikorwa cya mbere cy'igeragezwa kwabagejeje i Kadeshi, aho bemeye inkuru y'ibinyoma y'abatasi icumi maze bihitiramo umutware mushya wo kubasubiza muri Egiputa. Nyuma y'imyaka mirongo ine bongera kugezwa i Kadeshi, maze Mose arananirwa, akubita Igitare ubwa kabiri.

Nubwo Mose yananiwe, Yosua yakomeje kubajyana mu Gihugu cy'Isezzerano. Ikigeragezo cya nyuma cyabereye i Kadeshi cyari gifitanye isano n'ubwigomeke bukomeye, kuko Yesu ahora yerekana iherezo ahereye ku ntangiriro; kandi ubwigomeke bw'abatasi icumi i Kadeshi mu ntangiriro y'iyo myaka mirongo ine, ndetse no ku iherezo ry'iyo myaka mirongo ine, na bwo bugaragaza ubwigomeke bukomeye bw'i Kadeshi. Nyamara nubwo habayeho ubugome bwa Mose i Kadeshi, iyerekwa ryo kwinjira mu Gihugu cy'Isezzerano ntiryari rikomeje gutindizwa.

Mu bugome bwo mu 1863, bwagejeje ku bugome bwiyongereye bwo mu 1888, bwagejeje ku bugome bwiyongereye bwo mu 1919, bukarangira mu bugome bwo mu 1957, Yesu yasubije U-Adiventizimu wa Lawodikiya i Kadeshi. Yabasubije mu mateka aho marayika wa gatatu yagerereye agatangiza inzira yo kugeragezwa, amaherezo ikagaragaza ubugome bwo mu 1863, no kwirukanwa kujya kuzerera mu butayu bwa Lawodikiya. Marayika wa gatatu yinjiye mu mateka ya nyuma ya U-Adiventizimu wa Lawodikiya ku wa 11 Nzeri 2001, ubwo marayika ukomeye wo mu Iyahishuwe igice cya cumi n'umunani, ari we marayika wa gatatu, yamanukaga. Hanyuma yatangaje ko Babuloni yaguye, nk'uko byashushanyijwe no guhirikwa k'umunara wa Nimurodi, ubwo iminara y'Umujyi wa New York yasenye waga.

“Ubutumwa bw'umumarayika wa gatatu ntibuzasobanurwa; kandi umucyo uzamurikisha isi ubwiza bwawo bwose uzitwa umucyo w'ibinyoma n'abanga kugendera mu bwiza bwawo bugenda burushaho kwigaragaza.” Review and Herald, 27 Gicurasi 1890.

Nk'uko byari bimeze kuri Isirayeli ya kera, ni na ko bimeze no kuri Isirayeli ya none. Igihe cy'ababoneye Septemba 11, 2001 ni cyo gihe cya nyuma. Yesu yavuze muri Luka igice cya makumyabiri na rimwe ko “iki gihe,” kandi yerekanye ko icyo gihe ari icy'abazaba bakiriho igihe ijuru n'isi bizashirira, ari byo bibaho mu Kugaruka kwa Kabiri. Abo b'icyo gihe bazabaho bakabona ukugaruka kwa Kristo bazaba baramenye ikimenyetso kibahamiriza ko ari bo gihe cya nyuma. Bazamenya kandi basobanukirwe ko ari bo babaho mu gihe “ingaruka ya buri yerekwa” itakiri “gutindizwa.”

Ubwo Yesu yasohokaga ava mu rusengeri ari kumwe n'abigishwa, bamusabye kubasobanurira icyo yashakaga kuvuga mu mvugo ye yerekeye kurimbuka kw'urusengeri. Icyo kiganiro cyagereranyaga ikiganiro abigishwa be bazagirana mu gisekuru cya nyuma. Abigishwa bifuzaga gusobanukirwa icyo yashakaga kuvuga ubwo yigishaga kenshi ko itoreri ry'Abadivantisiti b'i Lawodikiya rigomba gukurwaho n'itegeko ry'Umunsi w'Icyumweru rigiye kuza vuba, nk'uko abariramyemo bazaruka bavanwe mu kanwa ke, kandi ntibakibe abakimuvugira.

Mu gushubiza abigishwa, Yesu yasobanuye kurimbuka kwa Yerusalemu n'amateka yakurikiyeho, kugeza ku iherezo ry'isi. Amaze kugaragaza muri rusange uko amateka akurikirana kugeza ku murongo wa cumi n'icyenda, aherako yerekeza ku kurimbuka kwa Yerusalemu, kurimbuka kwashoboraga kuba ku musaraba, ariko ku bw'imbabazi z'Imana no kwihangana kwayo byasubitswe imyaka nka mirongo ine. Ku iherezo ry'iyi myaka mirongo ine hari kuzabaho abasigaye bazarokoka kurimbuka, ariko ari uko gusa bamenye ikimenyetso yari amaze gutanga.

Mu ntangiriro za Isirayeli ya kera habayeho igihe cy'imyaka mirongo ine, cyatangijwe n'urubanza rwaciriwe kwigomeka kwa ba batasi icumi, urubanza rwasubitswe imyaka mirongo ine kubera kwinginga kwa Mose. Ku iherezo rya Isirayeli ya kera habayeho urubanza rwaciriwe kwigomeka k'umusaraba, urubanza rwasubitswe imyaka mirongo ine kubera ukwihangana n'imbabazi bya Kristo. Muri ayo mateka yombi habayemo abasigaye barokotse. Buri gihe Yesu agaragaza iherezo ry'ikintu akoresheje intangiriro y'ikintu.

Yesu yavuze ikimenyetso kijyanye no kurimbuka kwa Yerusalemu, kandi akigaragaza ko ari "iminsi yo guhorerwamo."

Kandi nimubona i Yerusalemu igoswe n'ingabo, muzamenye ko kurimbuka kwayo kwegereje. Nuko abari i Yudaya bahungire mu misozi; n'abari hagati muri yo basohokemo; kandi abari mu byaro ntibayinjiremo. Kuko icyo minsi ari iy'ihōra, kugira ngo ibyanditswe byose bisohore. Luka 21:20–22.

"Umunsi wo guhorera" ni ibyago birindwi bya nyuma, kandi ni yo mpamvu Mushikiwacu White ahuzza irimbuka rya Yerusalemu n'urubanza nyabikorwa rw'Imana mu minsi ya nyuma.

Nimwegere, mwa mahanga, mwumve; kandi nimutegere amatwi, mwa moko y'abantu: isi niyumve, n'ibiyirimo byose; isi yose n'ibiyivamwo byose. Kuko uburake bw'Uhoraho buri ku mahanga yose, n'ubushangashirwe bwiwe buri ku ngabo zayo zose: yarabatikije rwose, yabatanze ngo bicwe. Kandi abishwe babo bazotererwa hanze, kandi umunuko w'imibiri yabo uzoduga uve mu ntumbu zabo, kandi imisozi izoshonga kubera amaraso yabo. Kandi ingabo zose zo mw'ijuru zizoshwanyagurika, kandi ijuru rizozingwa nk'igitabo; kandi ingabo zaryo zose zizokoroka hasi, nk'uko ikibabi gikoroka ku muzabibu, kandi nk'itini rihunguye rikagwa ku mutini. Kuko inkota yanje izoba yanyagiwe mw'ijuru: ehe, izomanuka kuri Edomu, no ku bwoko nacye umuvumo, ngo bushirwe mu rubanza. Inkota y'Uhoraho yuzuye amaraso, ivyibushijwe ibinure n'amaraso y'abana b'intama n'ay'impene, n'ibinure vy'impfizi z'amapfizi y'intama: kuko Uhoraho afise ikimazi i Bozira, n'ukwica gukomeye mu gihugu c'i Edomu. Kandi n'ibinyamaswa vy'amahembe rimwe bizomanukana na bo, n'innyana z'impfizi hamwe n'impfizi; kandi igihugu cabo kizonyagirwa amaraso, n'umukungugu waco uvyibushwe ibinure. Kuko uwo ari wo musu wo guhorera kw'Uhoraho, n'umwaka wo kwishura ku rubanza rwa Siyoni. Yesaya 34:1–8.

Yesu yatanze ikiganiro cye cya mbere ku mugaragaro i Nazareti, yimenyekanisha ko ari Mesiya. icyo kiganiro cyayobowe mu buhanuzi n'itegeko ryo kuvugwa kwa mbere. Ibyo yasomye yihitiyemo byagaragazaga ko umurimo we urimo no gutangaza "umunsi wo guhora k'Umwami." Nk'uko Yesaya abivuga, uwo na wo ni "umwaka wo kwitura ku bw'impaka za Siyoni."

Ni i Nazareti Kristo yatangiriye umurimo We wo mu ruhame kandi ahatangariza ko ari We Mesiya. Muri icyo gihe ni bwo abumvise amagambo Ye, ariko ntibayasobanukirwe, bagerageje kumwica bamujugunya bamuturutse ku musozi. Intangiriro y'umurimo We yanzwe n'uko abantu bo mu mujyi yavukiyemo bagerageje kumwica, kandi iherezo ry'umurimo We ni uko abantu Be bamwishe. Umurimo We wari uwo kwimenyekanisha ko ari Mesiya, ari We yabaye igihe yasigwaga amavuta mu mubatizo We. Mu mubatizo We ikimenyetso cy'Imana cyaramanutse kugira ngo gishyigikire isohora ry'ubuhanuzi bwo kuza kwa Mesiya. Ku wa 11 Kanama 1840 ikimenyetso cy'Imana cyaramanutse kugira ngo gishyigikire ubuhanuzi bw'ubutumwa bw'igeragezwa bw'ayo mateka. Kandi ku wa 11 Nzeri 2001 ikimenyetso cy'Imana cyaramanutse kugira ngo gishyigikire ubutumwa bwari bwarahanuwe bw'ayo mateka, ari bwo butumwa bw'imvura y'itumba.

“Nyuma yo gukora imirimo iminsi ibiri ari kumwe n'Abasamariya, Yesu yabaretse kugira ngo akomeze urugendo rwe ajya i Galilaya. Ntiyatinze i Nazareti, aho yari yarakoreye ubuto bwe n'ubugabo bwe bwa mbere. Uko yakiriwe mu isinagogi yaho, igihe yiyerekanaga ko ari Uwasizwe, kwari kutamworoheye cyane ku buryo yafashe icyemezo cyo gushaka imirima irumbuka kurushaho, kubwiriza amatwi yari kuzumva, n'imitima yari kwakira ubutumwa bwe. Yabwiye abigishwa be ko umuhanuzi adahabwa icyubahiro mu gihugu cy'iwabo. Iri jambo rigaragaza uko abantu benshi bagira ubushake buke bwo kwemera ko habonetse iterambere ritangaje kandi rishimishije cyane mu muntu wabanye na bo rwihishwa, nta kwiyerekana, kandi bamuzi neza uhereye mu bwana bwe. Muri icyo gihe ariko, abo bantu nyene bashoboraga gushamaza bikabije n'ibyo umunyamahanga n'umunyabigwi yiyitirira.” The Spirit of Prophecy, volume 2, 151.

Mu gice cya makumyabiri na rimwe cya Luka, Kristo agaragaza ba bantu ibihumbi ijana na mirongo ine na bine, ari bo gisekuru cya nyuma kitazapfa. Ibyo abikora atanga amateka yatangiriye ku rugendo rwe rwa nyuma ajya ahahoze ari inzu ya Se, ariko icyo gihe yari yarahindutse inzu y'Abayuda. Mu nkuru y'ayo mateka Yesu yatangiye kugaragaza, yageze aho Yerusalemu n'urusengero abigishwa bashakaga kumenya ibyabyo byari bigiye kurimburwa (70 AD). Yerekanye ko uko kurimbuka kwari iminsi yo guhora, kandi ibyo byari biri mu itangazo rye rya mbere ry'umurimo we. “Iminsi yo guhora” ntiyashushanyaga gusa kurimbuka kwa Yerusalemu mu mwaka wa 70, ahubwo yashushanyaga n'igihe cy'uburakari bw'Imana nk'uko bugereranywa mu byorezo birindwi bya nyuma.

Kuko ari umunsi w'Umwami Imana Nyiringabo, umunsi wo guhorera, kugira ngo yihorere ku banzi be; kandi inkota izarya, izahaga kandi izasindishwa n'amaraso yabo, kuko Umwami Imana Nyiringabo afite igitambo mu gihugu cy'amajyaruguru ku ruzi Efurate. Yereziya 46:10.

“Umunsi wo guhorera” kuri Babuloni, ugereranywa n'“igitambo cyo mu gihugu cy'amajyaruguru hafi y'uruzi Efurate,” utangira igihe itegeko ryo ku Cyumweru rizaba rigiye kuza vuba.

Kubera uburakari bw'Uwiteka, ntihazaturwa, ahubwo hazaba amatongo rwose; umuntu wese uzahanyura i Babuloni azatangara, kandi azamwihiriza kubera ibyago bye byose. Nimwitegere kumutera, mumugote impande zose, mwa bantu mwese mukurura umuheto; mumurase,

ntimukagire umwambi n'umwe musigaza: kuko yakoze ibyaha ku Uwiteka. Mumurangurureho impande zose muti: yemeye gutsindwa; imfatiro ze zaraguye, inkike ze zirasenyutse: kuko ari uguhōra k'Uwiteka; nimwihorereho; nk'uko yabigenje, abe ari ko namwe mumugenza. Mucikize i Babuloni umubibyi, n'ufata umuhoro mu gihe cy'isarura: kubera gutinya inkota y'umunyagitugu, umuntu wese azahindukirira ubwoko bwe, kandi umuntu wese azahungira mu gihugu cye. Isirayeli ni nk'intama yatatanye; intare zarayirukanye: ubanza umwami wa Ashuri yarayiriye; hanyuma nyuma yaho Nebukadinezari umwami w'i Babuloni yamennye amagufa yayo. Ni cyo gituma Uwiteka Nyiringabo, Imana ya Isirayeli, avuga atya ati: Dore ngiye guhana umwami w'i Babuloni n'igihugu cye, nk'uko nahannye umwami wa Ashuri. Kandi nzagarura Isirayeli aho yabaga, kandi izarisha kuri Karumeli no kuri Bashani, kandi umutima wayo uzahaga ku musozi wa Efurayimu n'i Gileyadi. Muri iyo minsi no muri icyo gihe, ni ko Uwiteka avuga, ubugome bwa Isirayeli buzashakishwa, ariko ntibuzaboneka; n'ibyaha bya Yuda, na byo ntibizaboneka: kuko abo nzarokora nzabababarira. Nimuzamuke mutere igihugu cya Meratayimu, ndetse mugitere, n'abatuye i Pekodi: mubatsembe, mubarimbure rwose mubakurikiye, ni ko Uwiteka avuga, kandi mukore ibikwiriye ibyo nabategetse byose. Mu gihugu humvikana urusaku rw'intambara n'urw'irimbuka rikomeye. Mbega ukuntu inyundo y'isi yose yaciwe kandi ikamenagurwa! Mbega ukuntu Babuloni ihindutse amatongo mu mahanga! Naguteze umutego, nawe urafatwa, wa Babuloni we, utabizi; warabonetse kandi urafashwa, kuko warwanyije Uwiteka. Uwiteka yafunguye ububiko bw'intwari ze, akuramo intwari z'uburakari bwe: kuko uyu ari umurimo w'Umwami Uwiteka Nyiringabo mu gihugu cy'Abakaludaya. Nimuzamutere muturutse ku mpera yacyo; mufungure ibigega byacyo: muhundagaze nk'ibirundo, mumurimbure rwose; he kugira ikintu na kimwe kimusigara. Mwise ibimasa bye byose; nibimanuke bijyanwe kubagwa: bazabona ishyano! kuko umunsi wabyo uje, igihe cyo guhanwa kwabyo. Ijwi ry'abahungu n'abacika bakava mu gihugu cy'i Babuloni, kugira ngo batangarize i Siyoni uguhōra k'Uwiteka Imana yacu, uguhōra kw'urusengeru rwe. Nimuhamagare abarashi barasa umuheto ngo baterane gutera i Babuloni: mwa bantu mwese mukurura umuheto, mukambike impande zayo zose; he kugira n'umwe ucika: muyiture ibikwiriye umurimo wakoze; ibikwiriye ibyo yakoze byose, abe ari byo mumugenza: kuko yiboneje ku Uwiteka, ku Mweranda wa Isirayeli. Yereimiya 50:13–29.

Kurimbuka kwa Yerusalemu mu mwaka wa 70 nyuma ya Kristu kugereranya urubanza nyubahirizategeko rw'indaya ya Babuloni, rutangira ku itegeko rya Dimanche rigiye kuza vuba muri Leta Zunze Ubumwe z'Amerika. Yesu yari azi ko yariko arerekana ko umwaka wa 70 nyuma ya Kristu ari ryo tegeko rya Dimanche rigiye kuza vuba, kuko ari we mwanditsi w'Ijambo rye, kandi ni we Jambo. Ni ngirakamaro kumenya neza urwego rw'ubuhanuzi Yesu ashyira ahagaragara muri Luka igice ca makumyabiri na kimwe, kugira ngo vyumvikane ico kimenyetso ari co kigaragaza yuko urunganwe rwa nyuma rwashitse.

Tuzakomeza iki cyigisho mu nyandiko ikurikira.

“Ukuza kwa Kristo kuzabaho mu gihe cy'umwijima ukomeye kurusha ibindi byose mu mateka y'iyi si. Iminsi ya Nowa n'iya Loti igaragaza uko isi izaba imeze mbere gato yo kuza k'Umwana w'umuntu. Ibyanditswe Byera, byerekeza kuri icyo gihe, bitangaza ko Satani azakora akoresheje imbaraga zose kandi 'n'uburiganya bwose bwo gukiranirwa.' 2

Abatesalonike 2:9, 10. Imikorere ye igaragarira ku mugaragaro mu mwijima ugenda urushaho kwiyongera vuba, mu makosa menshi, mu nyigisho z'ubuyobe, no mu bishuko by'iyi minsi y'imperuka. Si uko gusa Satani ari ku jana isi mu bunyage, ahubwo ibishuko bye birimo gusakara no mu matorero yiyita aya Umwami wacu Yesu Kristo. Ubugome bukomeye bwo kureka ukuri buzavamo umwijima mwinshi nk'uwo mu gicuku. Ku bwoko bw'Imana bizaba ijoro ry'ibigeragezo, ijoro ryo kurira, ijoro ry'itotezwa bazira ukuri. Ariko muri iryo joro ry'umwijima ni ho umucyo w'Imana uzamurika.”

“Atuma ko ‘umucyo uva mu mwijima.’ 2 Abakorinto 4:6. Igihe ‘isi yari itaragirwaho ishusho, kandi yari ubusa; umwijima wari hejuru y'inyenga,’ ‘Umwuka w'Imana ugenda hejuru y'amazi. Imana iravugaga iti: Habeho umucyo; umucyo ubaho.’ Itangiriro 1:2, 3. Ni ko no mu ijoro ry'umwijima w'iby'umwuka, ijamba ry'Imana risohoka rivugaga riti: ‘Habeho umucyo.’ Abantu bayo ibabwirira iti: ‘Haguruka, urabagirane; kuko umucyo wawe uje, kandi ubwiza bw'Uwiteka bukurashaho.’ Yesaya 60:1.

“Dore, ni ko Ibyanditswe bivugaga, ‘umwijima uzatwikira isi, kandi umwijima mwinshi utwikire amahanga; ariko Uwiteka azakuzirasaho, kandi ubwiza bwe buzagaragara kuri wowe.’ Umurongo wa 2. Kristo, ari we kurabagirana k'ubwiza bwa Data, yazanywe mu isi nk'umucyo wayo. Yaje guhagararira Imana imbere y'abantu, kandi kuri we handitswe ko yasizwe ‘Umwuka Wera n'imbaraga,’ kandi ko ‘yagendaga akora neza.’ Ibyakozwe n'Intumwa 10:38. Mu isinagogi y'i Nazareti yaravuze ati, ‘Umwuka w'Umwami uri kuri jye, kuko yansize kugira ngo mbwirize abakene ubutumwa bwiza; yantumye gukiza abafite imitima imenetse, no kumenyesha imbohe ko zibohowe, no guhumura impumyi, no kubatura abamenaguwe, no kwamamaza umwaka wemewe n'Umwami.’ Luka 4:18, 19. Uwo ni wo murimo yahaye abigishwa be gukora. Yaravuze ati, ‘Muri umucyo w'isi.’ ‘Umucyo wanyu uje ubonesha imbere y'abantu, kugira ngo babone imirimo yanyu myiza, bahimbaze So wo mu ijuru.’ Matayo 5:14, 16.” Abahanuzi n'Abami, 217, 218.